

FACULTATEA de SOCIOLOGIE și PSIHOLOGIE

APROBAT ÎN ȘEDINȚA DE SENAT
din data de 2019

Președinte Senat UVT,
Prof.univ. dr. Viorel NEGRU

Prorector Strategie Academică,
Conf. univ. dr. Mădălin BUNOIU

Avizat,
Director DECIDFR,
Dr. Marinela IORDAN

Director DMC,
Vlad CHERECHEȘ

RAPORT DE AUTOEVALUARE

Privind organizarea și desfășurarea
programului postuniversitar de formare și dezvoltare profesională continuă
"REZILIENȚĂ ȘI ASERTIVITATE ÎN MEDIUL EDUCAȚIONAL"
(RAMEd)

Timișoara 2019

RAPORT DE AUTOEVALUARE

1. EXPUNERE DE MOTIVE

Facultatea de Sociologie și Psihologie, din cadrul Universității de Vest din Timișoara, își propune crearea unui cadru de colaborare între mediul academic și mediul economico-social în scopul dezvoltării calității programelor educaționale.

Astfel, în conformitate cu prevederile legale actuale, Facultatea de Sociologie și Psihologie își propune să elaboreze și să ofere un program educațional nou, sub forma unui program postuniversitar de formare și dezvoltare profesională continuă în domeniul Științelor Educației. Programul postuniversitar de formare și dezvoltare profesională continuă se va intitula: "Reziliență și asertivitate în mediul educațional" și va fi susținut, de cadrele didactice ale Departamentului de Științe ale Educației al Facultății de Sociologie și Psihologie, în colaborare cu cadre didactice de la alte departamente ale facultății.

Programul se bazează pe suportul organizării programelor postuniversitare, conferit de:

(1) Legislația primară:

- Legea Educației Naționale nr. 1/ 2011, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordonanța Guvernului nr. 129/2000 privind formarea profesională a adulților, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordinul ministrului interimar al educației naționale nr. 4750 din 12 august 2019 privind aprobarea Metodologiei-cadru de organizare și înregistrare a programelor postuniversitare de către instituțiile de învățământ superior, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 689;
- Hotărârea Guvernului nr. 918/2013 privind aprobarea Cadrului național al calificărilor (CNC), cu completările ulterioare.

(2) Reglementări interne:

- Metodologia de organizare, înregistrare și raportare a programelor de studii postuniversitare la Universitatea de Vest din Timișoara – aprobată de Senatul Universității de Vest din Timișoara prin H.S. nr. 94 din 03.10. 2019.
- Carta UVT.

Contextul inițierii programului: Organizarea acestui program postuniversitar răspunde unei cereri reale a pieței formării și dezvoltării profesionale.

Experimentarea stresului, acut sau prelungit, evenimente stresante majore sau tracasări zilnice, reprezintă un factor de risc în dezvoltarea unor tulburări somatice sau psihice, în afectarea satisfacției profesionale, cu efecte asupra eficienței muncii. Stresul are efecte negative asupra rezilienței persoanelor în situații de risc și crește vulnerabilitatea în fața adversităților. În cazul profesiilor care presupun lucru direct cu alte persoane, profesiile de asistare și sprijin al unor persoane vulnerabile, care presupun contactul direct cu cei asistați și cu viețile lor, riscul apariției epuizării psihice, oboselii și stresului traumatic secundar este mult mai probabil. În lucrul direct cu persoanele ajutate, compasiunea experimentată de profesioniști (helping professionals) are atât

efecte pozitive (satisfacție), cât și negative (epuizare). De asemenea, în mediile educaționale, terapeutice sau de reeducare/recuperare, apar adesea situații conflictuale, care pot implica și personalul.

Principalele categorii de profesii de asistență și suport sunt: psihologii, consilierii și psihoterapeuții, psihopedagogii speciali, asistenții sociali, alți specialiști din sistemul de sănătate, dar și cadrele didactice. În cazul specialiștilor din domeniul educației, acestui factor de risc i se adaugă și altele, specifice: salarii scăzute, deteriorarea statutului socio-profesional, presiunea managementului adecvat al timpului sub presiunea unor cerințe birocratice, accentul pus, de la nivel central, pe obiectivele academice, în detrimentul celor socio-emoționale ale elevilor în evaluarea eficienței profesorului. Nu în ultimul rând, cadrele didactice se confruntă cu necesitatea de a gestiona un număr mare de elevi, o populație de elevi eterogenă (efecte ale tendințelor firești de integrare educațională, schimbarea demografică, etc.), iar competențele necesare pentru managementul comportamental și prevenirea și rezolvarea situațiilor conflictuale nu sunt suficient dezvoltate în cursul formării inițiale a cadrelor didactice. Un profesionist din acest domeniu trebuie să-și dezvolte continuu competențele de auto-reglare a emoțiilor și de auto-monitorizare și auto-control al comportamentelor, pentru a nu fi atras în cicluri conflictuale, riscând să devină contra-agresiv sau pasiv. Toate aceste neajunsuri îi epuizează pe educatori, profesori și alți specialiști din sistemul educațional sau de reeducare, un număr mare părăsind sistemul.

O modalitate de sprijini acești profesioniști rezidă în abilitarea lor cu strategii și tehnici de identificare a simptomelor de epuizare și de control și diminuare a efectelor acestora. De asemenea, prin programe de formare și dezvoltare profesională continuă este oportună dezvoltarea abilităților de exprimare asertivă a emoțiilor și de rezolvare eficientă a situațiilor conflictuale.

Acest program urmărește atingerea acestor obiective strategice de dezvoltare profesională și dezvoltare personală, abilitând cursanții cu cunoștințe și abilități practice, utile atât în activitatea profesională, cât și în viața personală.

Hotărârea privind organizarea acestui program postuniversitar a fost aprobată în ședința Consiliului Facultății din 14. 11. 2019 și înregistrată cu nr. 50.

2. OBIECTIVELE PROGRAMULUI

Programul postuniversitar de formare și dezvoltare profesională continuă: "Reziliență și asertivitate în mediul educațional" reprezintă oferta educațională pentru profesioniști și specialiști din domeniul educațional (psihologi, psihopedagogi speciali, pedagogi, cadre didactice).

Formarea profesională continuă este considerată drept una dintre competențele cheie în profesiile didactice, conform standardelor RNCIS. Specialiștii și profesioniștii din domeniul educațional au obligația de a-și actualiza constant cunoștințele și abilitățile didactice. Prezentul curs acoperă atât dimensiunea de dezvoltare profesională, cât și dimensiunea de dezvoltare personală, atât de utilă categoriilor profesionale care activează în profesii de sprijin și suport (helping professionals).

Misiunea cursului este de a facilita formarea de competențe în domeniul managementului conflictelor în context profesional, dezvoltarea comportamentelor și reacțiilor asertive, ca răspuns la evenimente agresive, precum și dezvoltarea competențelor de management al stresului și contracararea a epuizării psihice.

Obiectivele programului postuniversitar, exprimate în competențele profesionale și rezultate ale învățării ce urmează să fie dobândite de fiecare persoană care urmează programul sunt următoarele:

Obiectivele strategice:

1. Dezvoltarea de abilități de management al stresului și reducere a epuizării psihice, în vederea creșterii satisfacției profesionale;
2. Dobândirea de abilități de auto-monitorizare și auto-control al reacțiilor proprii în situații-limită, prin controlul furiei și utilizarea strategiilor asertive de interrelaționare;
3. Înțelegerea dinamicilor Ciclurilor Conflictuale în cadrul interacțiunilor la locul de muncă.

Obiective care vizează dezvoltarea cunoștințelor și competențelor profesionale:

- Dezvoltarea cunoștințelor despre stres și reacții la stres;
- Înțelegerea dinamicilor conflictului;
- Clarificarea conceptelor de agresivitate, contra-agresivitate (activă și pasivă) și asertivitate;
- Dezvoltarea abilităților de prevenire a conflictelor și de abordare terapeutică a persoanelor implicate în conflicte.

Obiective care vizează dezvoltarea personală:

- Identificarea efectelor stresului asupra propriei sănătăți somatice și mintale;
- Dezvoltarea competențelor de auto-management al furiei și al comportamentelor contra-agresive;
- Însușirea tehnicilor asertive de reacție la comportamente agresive și contra-agresive (active sau pasive);
- Însușirea tehnicilor de reducere a epuizării psihice.

3. MODUL DE ORGANIZARE

La acest program postuniversitar de formare și dezvoltare profesională continuă pot participa profesioniști și specialiști din domeniul educațional, absolvenți de studii universitare de licență, cu diplomă, sau echivalente.

Durata de pregătire (în ore de activități didactice) pentru realizarea obiectivelor propuse, este de: **240 ore**, echivalentul a unui număr de **22 credite de studii universitare transferabile**, conform planului de învățământ propus.

Programul va fi organizat modular, la finalul săptămânii (vineri, sâmbătă și duminică). Durata totală a programului este de minim 15 săptămâni (care pot să nu fie consecutive), de la debutul fiecărei serii de formare. Durata alocată fiecărei discipline depinde de numărul de ore didactice (curs, seminar, L/P/AP) alocate.

Perioada de desfășurare și durata exactă a programului vor fi stabilite cu cel puțin 2 săptămâni înainte de începerea programului și vor fi precizate în contractul de studiu.

Numărul minim și maxim de participanți pentru un ciclu sau o serie de pregătire este de 20, respectiv 30 de cursanți.

Programul va fi organizat la forma de învățământ cu frecvență (IF).

Limba de predare a programului este limba română.

Acest program postuniversitar de formare și dezvoltare profesională continuă se poate organiza în regim cu taxă sau cu finanțare din alte surse.

Cuantumul taxei de studiu este determinat printr-o fundamentare a taxei de studii, pornind de la cheltuielile necesare organizării și funcționării programului și propusă spre aprobare Prorectorului responsabil cu Strategia Financiară. Cuantumul taxei de studii poate fi influențat de variabile diferite, cum ar fi desfășurarea programului în Timișoara sau în alte localități, plata integrală/în rate sau alte condiții

Admiterea la programul postuniversitar se face pe bază de cerere și a dosarului de înscriere în limita locurilor anunțate.

Criteriile de admitere sunt: studii universitare cu diplomă de licență sau echivalentă.

Sistemul de notare: evaluarea cursanților pentru disciplinele din planul de învățământ se va face pe bază de portofoliu individual și/sau examen oral. Notarea se va face, pentru fiecare disciplină, cu note de la 1 la 10, calificativul minim pentru promovare fiind 5, iar calificativul maxim 10.

Activitatea didactică se va desfășura în spațiile de învățământ ale Facultății de Sociologie și Psihologie.

Directorul acestui program postuniversitar va fi lector universitar dr. Ioana DÂRJAN.

4. STRUCTURA PROGRAMULUI PENTRU ÎNSCRIEREA ÎN RNPP

Pentru înscrierea în Registrul național al programelor postuniversitare (RNPP), care este o parte a Registrului național al calificărilor din învățământul superior (RNCIS), datele referitoare la acest program postuniversitar sunt următoarele:

Denumirea programului: "Reziliență și asertivitate în mediul educațional"

Tipul programului, conform metodologiei aprobate: **program postuniversitar de formare și dezvoltare profesională continuă.**

Domeniul ISCED¹ în care se încadrează programul de studii: **0188 (0188: Education, inter-disciplinary programmes)**

Nivelul CNC²: 6

Descrierea programului postuniversitar în termeni de competențe:

- Cunoașterea teoriilor explicative despre stres și reacții la stres și a conceptelor de agresivitate, pasivitate și asertivitate;
- Aplicarea tehnicilor asertive de reacție la comportamente agresive și contra-agresive (active sau pasive) și de prevenire și rezolvare a conflictelor;
- Capacitatea și disponibilitatea de a respecta, de a demonstra empatie, de a accepta necondiționat și de a realiza activități de advocacy pentru persoanele în risc.

¹ Clasificarea Internațională Standard a Educației

² Cadrul Național al Calificărilor

Programul se va organiza pe *discipline de studiu*, conform planului de învățământ.

Durata programului (număr de ore) și număr credite ECTS³: **240 ore activități didactice și 22 ECTS (20 + 2 examen de absolvire).**

Locul unde se desfășoară programul și organizatorul: UVT/facultatea: Facultatea de Sociologie și Psihologie

Parteneri: Clinica de Terapii și Consiliere Psihopedagogică, Societatea Civilă Profesională de Psihologie AL GHAZI ȘI ASOCIAȚII.

Grupe de bază din COR / activitățile CAEN pentru care se organizează programul postuniversitar:

Grupe de bază din COR:

2330: Profesori în învățământul secundar
2341: Profesori în învățământul primar
2342: Educatori în învățământul preșcolar
2352: Instruitori-formatori pentru elevi cu nevoi speciale
2359: Specialiști în învățământ neclasificați în grupele de bază anterioare
2634: Psihologi

Activitățile CAEN:

8510 Învățământ preșcolar
8520 Învățământ primar
8531 Învățământ secundar general
8559 Alte forme de învățământ

³ Sistemul European al Creditelor de Studiu Transferabile

5. PLANUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT

Planul de învățământ al acestui program postuniversitar răspunde obiectivelor stabilite, cuprinzând disciplinele care oferă cunoștințele de specialitate solicitate, fiind bine structurat și adaptat la cerințele cursanților potențiali.

Planul de învățământ al acestui program este prezentat mai jos:

Plan de învățământ

Nr. crt.	Disciplina	Activități didactice			Nr. credite	Forma de evaluare
		C	S	L/P/AP		
1	Reziliența, risc și vulnerabilitate	26	12	10	4	colocviu
2	Continuumul pasivitate – asertivitate - agresivitate	26	12	10	4	colocviu
3	Modalități de reacție în condiții de stres	26	12	10	4	colocviu
4	Abordări terapeutice ale stresului și conflictului	26	12	10	4	colocviu
5	Managementul sentimentelor și comportamentelor agresive și contra-agresive	26	12	10	4	colocviu
	Total ore/credite	130	60	50	20	
		240				
	Examen de absolvire				2	examen

Rector,
 Prof. univ. dr. Marien Gabriel PIRTEA

Decan,
 Conf. univ. dr. Mariana CRAȘOVAN

Director program,
 Lect. univ. dr. Ioana DÂRJAN

6. CADRELE DIDACTICE

Calificarea persoanelor cu atribuții de instruire teoretică și practică este prezentată în tabelul de mai jos:

TABEL NOMINAL
privind calificarea persoanelor cu atribuții de instruire teoretică și practică
pentru programul postuniversitar de formare și dezvoltare profesională continuă

Nr. crt.	Numele și prenumele	Disciplina	Gradul didactic /Experiența sau funcția în domeniu	Locul de muncă	Curs	Seminar L/P/AP
1	Predescu Mihai	Reziliența, risc și vulnerabilitate	Conf. dr. Psiholog principal în psihopedagogie specială Doctor în Psihologie Master în Educație Integrată	Universitatea de Vest din Timișoara	x	x
2	Luştrea Anca	Modalități de reacție în condiții de stres	Conf. dr. Psiholog principal în psihopedagogie specială Doctor în Psihologie Master în Educație Integrată	Universitatea de Vest din Timișoara	x	x
3	Al Ghazi Loredana	Abordări terapeutice ale stresului și conflictului	Lect. dr. Psiholog (cod psiholog: 15143) Doctor în Psihologie Master în Educație Integrată Psiholog principal în Consiliere școlară și orientare școlară și vocațională, psiholog specialist în Psihologie clinică și Psihopedagogie specială	Universitatea de Vest din Timișoara	x	x
4	Dârjan Ioana	Continuumul pasivitate – asertivitate - agresivitate Managementul sentimentelor și comportamente- lor agresive și contra-agresive	Lect.dr. Psiholog principal în psihopedagogie specială (Cod personal: 14209) Doctor în Psihologie Master în Educație Integrată Licențiat în Psihologie și Pedagogie Senior LSCI Trainer	Universitatea de Vest din Timișoara	x	x

7. METODE DIDACTICE ȘI BAZA MATERIALĂ

Metodele și mijloacele prin care se asigură transmiterea și asimilarea cunoștințelor și formarea deprinderilor practice necesare sunt: **prelegerea, problematizarea, studiul de caz, jocul de rol, dezbaterile și argumentarea** (conform fișelor disciplinelor atașate prezentului raport de autoevaluare a programului postuniversitar).

Activitățile didactice se vor desfășura în spațiile de învățământ ale Facultății de Sociologie și Psihologie, precum și în spațiile puse la dispoziție de către Universitatea de Vest din Timișoara.

Mijloacele didactice utilizate sunt:

- a. computer portabil;
- b. videoproiector;
- c. suporturi de curs în format electronic și tipărit, pentru fiecare cursant și fiecare disciplină;
- d. PC-uri din laboratoarele Facultății / UVT, conectate la Internet;
- e. Platforma de e – learning a UVT.

8. FINALIZAREA PROGRAMULUI

Programul postuniversitar se finalizează cu un **examen de absolvire**, pentru certificarea competențelor și rezultatelor învățării asimilate de cursanți pe parcursul programului.

Evaluarea cursanților pentru disciplinele din planul de învățământ se va face pe bază de portofoliu individual și/sau examen oral. Evaluarea cursanților la examenul de absolvire se va face pe baza unui examen tip grilă, care conține itemi din toate disciplinele studiate, iar nota minimă de promovare va fi: nota 6 (șase).

Media finală se calculează ca medie aritmetică între media de promovare a disciplinelor (media disciplinelor) și media examenului de finalizare., cu proporții egale.

Comisia de finalizare a programului postuniversitar va fi alcătuită din cel puțin trei persoane: un președinte și doi membri.

Comisia de finalizare a programului postuniversitar are secretarul acesteia, care nu face parte din comisie.

Absolvenților programului postuniversitar care promovează examenul de absolvire, Universitatea de Vest din Timișoara le eliberează un **certificat de atestare a competențelor profesionale**, care va fi însoțit de **suplimentul descriptiv**.

Promovarea examenului de absolvire le conferă absolvenților dreptul de a utiliza competențele dobândite, în contexte profesionale specifice, conform specializării de bază, obținută prin licență, în conformitate cu normele legale.

Decan,

.Conf.dr. Mariana CRAȘOVAN

Director program,

Lect.dr. Ioana DÂRJAN